

Sanctuarium

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

In Festo Circumcisionis. Nomini quo sumus insigniti, per facta correspondere debemus; prout Christus fecit, mox ut ei nomen Iesus in die Circumcisionis fuit impositum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55680)

SERMO PRIMUS.
IN FESTO CIRCUMCISIONIS
D. N. JESU CHRISTI.

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus JESUS. S. Lucas cap. 2.

Nomina hominibus nequaquam casualiter, aut fortuito imponuntur, prout cuius bene regulato iudicio manifestum est. Nomina non temere aut fortuito non casu, nec pro cuiusque hominis arbitrio in dicta fuerunt, inquit Possivinus. Sunt enim diversa motiva, a quibus nominum argumenta ducuntur. Nomina sumuntur à diversis causis, veluti à naturali proprietate. Sic Artaxerxes, quia dexteram sinistra longiorem habuit, dictus est Longimanus. Curtius dicimus, quia nascens dentes habuit, Dentatus est appellatus. Famosissimus ille Mundi Imperator, eo quod comam ex matris utero secum attulerit, quæ Latinè *Cæsaries* dicitur, aut quia *cæsus* fuit ex utero matris, *Cæsar* nomine est insignitus. Sic quoque Michael Romanorum Imperator, & Ludovicus Rex Franciæ ob linguæ impedimentum *Balbi* cognominati sunt. Philippus quoque Rex Franciæ, quod mira vultus elegantia à cælo decoratus esset, *Pulcher* per autonomañam est vocatus. Alii à singulari aliquo & proprio accidenti sua sunt nomina sortiti. Uade quia Valerium cum leonibus dimicantem ad Solis ortum corvus quidam circumvolitabat, hinc sumpta est mox occasio eundem *Corvinum* appellandi. Quod Carolo, Ludovici Francoꝝ Regis filio capilli ad nudum usque capitis verticem elapsi essent, *Calvi* cognomentum accepit. Atrea uxor Ullis à Petrele, & Icaro in mare præcipitata, ab avibus autem nonnullis quæ Penepole vocabantur, præservata fuit, ideoque eam *Penelopem dictam* volumus. Apud Ægyptios *Ly Moy*, idem est, quod aqua, seu vero idem quod *Salvatus*, dicitur, unde puerulo qui populi Israelitici generalis Dux postea fuit, eo quod ab aquis salvatus esset *Paoletti Sanctorale.*

*Moy*si nomen inditum fuit. Multi quoque ab aliqua particulari actione cognomen suum sunt assecuti, quorum etiamnum viva fama in mundi memoria conservatur. Sic Marius Coriolani nomen sortitus est, in memoriam Coriolanum urbis à se expugnate. Q. Metellus à domitia Macedonia dictus est Macedonius: è duobus Scipionibus unus post subjugatam Africam *Africani* cognomen tulit: Alter vero post Asiam devictam *Asiaticus* dictus est. Antoninus, & Ludovicus germani Caroli Magni fratres ob insignem quam erga subditos exercebant pietatem, *Pii* nomen acceperunt. Alphonsus Petri Cantabriæ Ducis filius ob extirpatam Atrii hæresin, *Catholicus* est cognominatus. Hoc quoque sensu Cassiodorus subdit: *Suscipisti nomen ex meritis, custodi, ut semper lateris veritate vocabuli.* Ad eum prope modum quod de Probo legitur: *Erat Adolescens sui nominis vir.* Ad hæc dici quoque potest, nomina hominibus ad hoc præcipue imponi, ut sint assidui, & diligentes significati nominis sui imitatores, nam ut docet Doctoi Angelicus *Nomina debent verum proprietatibus respondere;* quod fit dum actionibus suis nomini, quo sunt insigniti, respondent: *Nimis enim absurdum est portare nomen alienum, & aliud dici, quam possit in moribus inveniri.* monet nos Cassiodorus.

2. Hodierna die Filio Dei in sua Circumcisione nomen JESU imponitur: *Nomen super omne nomen.* Nomen quod revelatum Mariæ ab Angelo fuit: *Vocabitur nomen ejus JESUS.* Quia verè juxta doctrinam S. Hieron. *JESUS in Cat. Hebrao sermone Salvator dicitur, unde Angelus D Th in Etymologiam nominis significat dicens: Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum;* Id. fol. 7. eo huic nomini Filius Dei in ipsomet Circumcisione

lib. 2. c. 12.
Idem ib. Mich. Rit. Neap. lib. 1. de Reg. Franc. Cass. l. 8. Epist. 10. Felix apud Vopiscum.
D. Th. 1. verum proprietatibus respondere; quod fit dum p. c. 37. Art. 2. spondent: Nimis enim absurdum est portare nomen alienum, & aliud dici, quam possit in moribus inveniri. monet nos Cassiodorus.
Ad Phil. lipp. c. 2.
c. 1. Matt. col. 4. A.

Serm. 1. de
Circ. pag.
90. col. 1.
D.

sionis actu egregie respondit, dum eximium salutis nostrae opus per sanguinis sui effusionem exordiri voluit: Merito sanè dum circumciditur puer, qui natus est nobis, inquit Bernardus, Salvator vocatur, quod videlicet ex hoc jam capere operari salutem nostram, immaculatum illum pro nobis sanguinem fundens. Ad nostram igitur doctrinam hinc discendum nobis erit, unumquemque nostrum obligari, ut nominis, quo insignitus est, dignitati bonitate vitæ, morumque integritate exactè respondeat. Vos interim, ô Auditores, qui hoc nomen homo humanitatis ac benevolentiae expressivum obtinetis, curate, ut vos ejusdem in ipsomet effectu imitatores exhibeatis, illius proprietatem dum ex hoc loco vobiscum loquor exprimendo in corde, hujus verò characteres demonstrando in facie. Exordiamur.

Haym. in
Bibl. Hom.
1.1. pag.
444. col. 1.
D. in dial.
cum Tryph.
adv. lud.
p. 12. D.
Advers.
her. l. 4.
c. 30. pag.
257. 3. p.
§ 37. A. 1.

3. Primus, qui sacrum hunc Circumcisionis ritum executioni mandavit, Abraham fuit; prout ex multis Scripturæ locis apparet, & ab Haymone Episcopo Halberstadiensi expressè confirmatur, dum inquit: Ritus, id est, Circumcisionis consuetudo. & religio à B. Abraham sumpsit exordium. Quod sanctus Justinus Martyr confirmat dicens: Circumcisio carnis ab Abraham initium habuit. Causarum autem finalium, ob quas hujus sanctæ Cæremonia ritus institutus est, sanctus Irenæus unam fuisse dicit, ut videlicet Hebræus populus Deo tantopere charus, à quavis alia ratione posset discriminari. Imposita fuit Circumcisio, & in signum eam dedit Deus, ut cognoscibile perseveret genus Abrahæ. Sanctus Thomas autem una cum aliis scriptoribus Scholasticis docet, quod Circumcisio fuerit remedium contra originale peccatum. Unde Doctores omnes suspensi obstupescunt, quod filius Dei, qui ut Bernardus asserit, nec in peccato genitus, nec in peccato circumcisus fuit, huic se legi subicere voluerit, cum certò sciamus quod cessante fine, cessant ea, que sunt ad finem. Unde Haymon subjungit: Quid opus fuerit Domino circumcidi, cum nullum peccatum omnino haberet, quod per ejus circumcisionem tolleretur? Et S. Zeno se nullam videre necessitatem asserit, quæ illum ad hujusce ritus observantiam permoveere potuerit: Cur signaculum carnis accepit, si ei necessarium non fuit?

Serm. de
Circ. pag.
90. col. 1.
D.
Haym.
ubi sup.
In Bibl.
vet. PP.
seculo 3.
pag. 111.
col. 2. G.

4. Vetum enim vero non desunt varii SS. Patribus in hanc rem allatæ responiones; Inter quos Theophylactus Bulgarorum Episcopus, ideo Dei filium circumcidi voluisse dicit, ut Manichæorum ora concluderet, qui corpus Christi non verum, sed fictum, & apparatus verus fuisse assererat: Reverentur qui dicunt, quod Christus incarnatus sit apparetur tantum. B. Laurentius Justinianus ideo Christum circumcisum esse existimat, ut tum Judæorum confundat calumnias; tum Dæmoni Incarnationis suæ celaret mysterium. Cum circumcisus passus est, columiniam Judæis confundit, & avaritiam Diabolo, ne Incarnationis mysterium agnoscatur, velamen imposuit. Beatus autem Simo de Cassia id factum esse autumat, ut quisquis hanc sanguinis effusionem videt, Christum non æreum aut Phantasticum corpus sibi antumposuisse firmiter persuadeat: Testimonium acceptæ carnis per validum fuit, quod in veteri die circumcisus est, fujusque sanguis, qui verum humanum corpus non phantasticum creavit.

5. At vero de vestra, ô Auditores, humanitate confido, quod non displicebit, si omnibus hisce, multique aliis, quæ in hanc rem adduci possent, responionibus, aliam quandam subjunkerò. Refert Magister Historiæ Scholasticæ Salomonem sapientum omnium Regum prohibuisse, ne in Templi fabrica ad hinc ados, expoliendos, elaborandosque lapides cujusvis ferri usus adhiberetur, quin portis certi cujusdam animalis, vel vermis, Zamæ, vel comit appellati sanguine urentur, utque ejus naturalis virtus lapidum duritiam vincere argue dissidere valet. Id quod Solomon non ex sola secebat herbarum, lapidum, & ceterum animalis proprietatum cognitione, verum in super ex ipsamet modo sequenti dicit experientia. Nam quendam Struthionem paulò ante natum, & vitreo, satilique capaci vasi, velur aviatio inclulum, in loco quodam collocavit, ubi à matre suæ commode videri, & visitari poterat, quæ cum ex Natura suæ indole in vehementia affectus erga pullos suos oemioem ex avibus patrem sibi habere, pullum suum huic carceri inclulum ceteris ad desideratam illi libertatem procurandum nullo non medio usâ quidem est, verum omnem suam conatum irritum fuisse advertens, & supradicti comit sanguinis singularem virtutem

tem instinctu quodam naturali cognoscens, animalistud diu sollicitè quæsit, ac tandem feliciter repertum, supra vas illud vitreum allisit, & occidit. Unde carcer ille vitreus hujus animalculi sanguine vix imbutus, subito contractus & contritus, charo viscerum suorum pignori libertatem restituit. O admirabilem sanguinis hujus virtutem! veruntamen si quis animalculi hujus sanguinem, cum sanguine Redemptoris nostri conferre contendat, idem faciet, ac si punctum aliquod mathematicum vasto universi globo comparat. Universum genus humanum, velut mancipium quoddam, peccati carceris in abyssi carcere, sub Sathanæ tyrannide constitutum jacebat, unde libertatem suspirans, per Prophetas exclamabat: *Educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris & umbra mortis*: Jesus autem Dei filius, sanguinem suum, ad comparandam nobis ubertatem, oportunitate valdeque efficacis sciens esse remedium, quippe sine sanguinis effusione non sit remissio, eundem hodie in Circumcisione effundere incipit, ut nos non a carcere vitreo, sed peccato, & a crudelibus Sathanæ manibus liberaret, dicens Zachariæ Propheta: *In sanguine Testamenti tui eduxisti victos tuos*; opus verè exitum, nominique JESU aptissime respondens: *Convenienter vocatum est nomen eius JESUS* (inquit Angelicus Doctor) *id est Salvator, ut per ipsum omnia salvarentur*. Pulchre igitur se nomini JESU respondisse hæc ipso probavit.

6. Refert Theodoretus Episcopus Cyrenensis Oldam Prophetissam, & Davidem multas populo Hebræo patiter & gentili imminentes longè ante prævidisse advertitantes atque angustias: *Olda Prophetissa graviora & difficiliora toti populo prædixit*. Et quidem sanctus piensimulque Rex David, tentaturus si possibile esset miserias illas Deum placando evadere, Psalmum nonagesimum quartum composuit: *Hæc igitur cum B. David propheticus oculis à longe prævidisset, hunc Psalmum in illorum & omnium hominum doctrinam & utilitatem conscripsit*, omnesque creaturas ad laudandum Deum invitans dicit: *Venite*. Sed quomodo veniemus? *Non passibus corporis sed mentis, & affectu cordis, ac imitatione virtutum*, exponit Carmelitanus incognitus. *Venite*, inquit Hugo Carensis, *passibus Fidei, quia per fidem appropinquatur Christo*.

Quid autem facturi veniemus? *Exultemus Domino*. q. d. Jubilet Hebræus, plaudat gentilis, eique in hymnis, & canticis obviam cuncti procedant, *Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus super omnes Deos*, id est, supremum in omnes Reges dominium obtinet; quare nil penitus timentes alacriter venite, nos enim velut dilectos suos recipiet libenter: *Manibus suis totum universum sustentat*, montiumque altitudines procul ipse conspicit. Maris quoque Dominus est, & omnipotentia suæ dexter prima jecit terræ totius fundamenta. *Venite, exultemus Domino*. Libenter equidem, ô David, veniam, veruntamen quisnam Dominus ille sit, scire prius velim. Cajetanus legit: *Exultemus Cajet. ib. petra salutis nostræ*. Hugo Carensis: *Exultemus Domino Christo*. Hieronymus & sanctus Isidorus ita exponunt: *Jubilemus Deo, & Isid. & id est, Jesu petra, nempe Christo salutari nostro*. Hier. Itaque: Ergo JESUS est ille Dominus, ad quem apud. Loanos David invitavit? At vero dic nobis, ô rin. *ibid.* Propheta, qua ratione illum tractare debemus, *pag. 134.* cum quoniam ceremoniarum apparatu nobis *col. 2.* cum ipso agendum erit? Non est coram illo *Ioan. Lo-* aliis ceremoniis opus, inquit David, quam *ria. t. 2.* ut in ejus conspectum venientes, ad ejus nos *ibid. pag.* pedes prosternamus: *Venite adoremus, & pro-* *989. col.* *cidamus ante Deum*. Alii legunt: *prosternamus* *2. D.* *& incurvemur nos*, aut cum S. Athanasio: *Procidamus ipsi Christi Regi nostro*. Quibus in verbis diligenter notanda est actio illa, ad quam, ut calamitates nostras subterfugiamus, Propheta nos exhortatur *Procidamus, prosternamur ante Jesum*. O quam est hæc pulchra inventio!

7. Refert Pierius Valerianus, quod cœnante Vespasiano Imperatore. hos quidam Palatium ejus ingressus, rectaque ad ejus mensam contendens, capite ad pedes ejus prostrato, coram ipso prono corpore in terram prolapsus fuerit: *Decusso jugo triclinium, P. Val. 5.* in quo cœnabat Vespasianus, irrupit, ac fugatis *pag. 28. E.* ministris, quasi de repente defessus, procidit ad ipsos accumbentis pedes, cervicemque submisit. Improvisus hic eventus multa multis cogitandi causam præbuit, tandem vario casu hoc mature, multaque cum prudentia ponderato, prognosticum quoddam significare concluderunt, nimirum futurum esse, ut Vespas. Romani

111
licet
5

Idem. ibid.

Imperii subditos, à diræ tyrannidis, quàm Vitellius exercebat, intolerabili jugo liberaret. Quod portendere visus est hos iste, nisi terrarum orbem amarissimo vitellianæ dominationis jugo oppressum opem à gente Flaviana deponere, qua iam rerum esset potitura? Ecce igitur causam, cur Sacer Phalmista nos invitet, atque ut ad hujus incarnati Verbi, Jesu scilicet pedes prosternamur, exhortetur, Procidamus, prosternamur, incurreremus. Petra Jesu nostro, ut tantarum miseriarum, quas ipse, & Oida Prophetissa longe ante prædixerant, à nobis auferat intolerabile jugum; Jugum, quod neque nos, neque Patres nostri portare potuimus; nobisque ab angustiis, quas per peccatum contraximus, liberatis per sanguinis sui virtutem salutem deo restituar diu desideratam, ut eos qui sub lege positi, legis onera portare nequiverant, sua compassione juvaret, inquit Beda & Simon de Cassia ludit, ut nomini Jesu & Salvatoris corresponderet, Dura in levibus, & levius, in levioribus, & leviora in levissimis in corpore permittavit. Atque ad hunc præcipue finem Pater Levinus Davidem omnes gentes invitalle existimat, quando dixit: Venite procidamus ante Deum; Adventus Christi ad nos, & ad curandas infirmitates corporis & animi, ad perditos reducendos, ad vitam abundantem tribuendam nos invitat, ut videlicet accedamus, tanquam agri ad medicum, & laborantes, onerati resicientem. A deo nimirum, ut JESUS nomini suo responderet, conveniens erat.

Beda in Cat. D. Tho. c. 2. Luc. pag. 141. col. 4. F. E. Simon de Cassia de Miss. verbi incarnati c. 10. p. 8. col. 3. Io Lorin. ib. p. 184. col. 1. E.

Num. 13.

8. Etenim Josue duobus fuisse nominibus insignitum, ex sacris literis constat, quorum unum ei à genitoribus suis, alterum verò in ætate proveciori, quando generosus Mosaii exercitus miles erat, à Moyle ei inditum fuerat. Primus enim Oseas appellatus fuit, postea verò à Moyle Josue est vocatus: Vocavitque Moyses Oseas filium Nua, Josue. Scire hoc loco percuperem, quo sine instituta fuerit hæc nominum mira mutatio? Dices fortasse, quod Moyses ipsum in militiae suæ ducem, & primicerium eligens, voluerit, ut officium, statumque suum notabiliter immutans, & adaugens nomen quoque suum mutaret. Verum ratio ist hæc nequaquam mihi satisfacit, simul enim & capitaneus esse, & Oseas vocari poterat. Laborabatne forsitan Moyses superstitione aliqua muliebri, qua crederet nomen Osee finitum quoddam involvere augurium, quo illum in conflictu superandum significaretur,

contra verò Josue nomen, in actionibus ad mortem tendentibus felicissimorum eventuum esse prognosticum: Nequaquam, quin potius pro intelligentia advertendum est, nomen Josue idem esse quod Josus, sic enim à Septuaginta interpretibus transfertur Josue, id est, Josus. Hoc autem nomen ei datum est, quando adversus Chanaanæos, & Amalechitas eligebatur in militiæ ducem, uti affirmant Origenes, S. Augustinus, Theodoretus, Olearius, & alii idcirco, quia Josus idem significat quod Salvator, ut nimirum in actuali cum inimicis suis conflictu, his præcipue actionibus intenderet, quæ nomini suo propriissime convenirent, salvando milites suos, adversarios vero suos gloriose detumphando. Et hoc præcipue consilio nomen Oseas, in gloriosam JESU nomen commutatum fuit. Uade Ecclesiasticus de eo loquens dicit: Qui fuit magnus secundum nomen suum, maximus in salutem electorum Dei, in seculo volens, quod nominis sui significatum generosis factis & operibus suis propriè adimpleret. Verum enim vero nescio, qua ratione celebre, & gloriosum istud encomium Josue ab Ecclesiastico veridicè dari poterit, siquidem in lib. Nuntiorum ipsi omnino contrarium accidisse deprehendo. Totus enim ejus exercitus dissipatus & destructus fuit, occisi quoque omnes milites illius, adeo ut præter Josue, & Caleb, qui malum Moysi nuntium referent, nulli alii manserint de exercitu superstitibus: Omnes vero mortui sunt, atque percussi in conspectu Domini. Quod si igitur gentem suam salvare mihi me prævaluit, non video quomodo ipsum Josue aut Jesu nomini, quod Salvatorem significat, integrè respondisse dici ab Ecclesiastico poruerit. Solum Jesum Nave (inquit in dicitur in Phil. Ambrosius) nominis is sacri similitudo servavit: & certe si se solum non verò alios sibi à Moyle commissi exercitus milites salvando, eorum nominis sui significatum executioni mandavit, quod attinebat ut Moyses cum ex Osea in Josue commutaret, & Ecclesiasticus illum nomen celebraret dicendo: Fuit magnus secundum nomen suum, maximus in salutem electorum Dei?

9. Scriptor quidam modernus, paucis qui eadem dem verbis, sed valde sententiosus, egregium Nave hanc difficultatem resolvendi rationem suggerit, dicens: Mutationem hanc à divino afflatu ipsi ritu fecit Moyses, ut Josue Jesum totius mundi Salvatorem

vivorem expressius adumbraret. Moyses enim praevidit, verum Messiam IESV nomine appellandum esse, ideoque per Josue actiones, ejus proprietates exprimitur voluit. Cum hac tamen differentia, quod Josue nomini suo corresponderet, semetipsum duntaxat in propria persona ab inimicorum suorum manibus salvando: Christus Jesus autem nullo habito vitae propriae aut proprii sanguinis respectu, universalem omnium gloriam stabiliverit, sui que nominis significatio incomparabiliter melius quam Josue plene respondit: *Vocatum est nomen ejus IESVS* (inquit Chrysostomus) *quod interpretatur Salvator, editus enim est ad totius orbis salutem, quam suam Circumcisione praefiguravit.*

10. At verò paulatim ad magis peregrinas speculationes altius nos erigamus. Primum Verbum aeternum incarnaretur, Angelus Mariae filium ejus Jesum appellandum esse revelavit: *Vocabitur nomen ejus IESVS*. Item, dum circumciditur, Jesu quoque nomen mox obtinet, *Vocatum est nomen ejus IESVS*. Nequaquam Dei filium nomen suum aliquando mutasse, quin potius idipsum ad mortem usque invariabilem conservasse reperio; tamen enim in Cruce diversis fuerit linguis exaratum; alteratum tamen, aut mutatum nunquam fuit. I. N. R. I. cum tamen eo tempore, quo Rex Hebraeorum esse in Crucis titulo declarabatur, aliquantulum mutari debuisse merito videri possit. Quando enim Deus Abrahamum sublimare voluit, eligendo ipsum in multarum gentium patrem, ejus quoque nomen nonnihil variavit: *Ne ultra vocabatur nomen tuum Abram, sed appellaberis Abraham, quia Patrem multarum gentium constitui te.* Angelus quoque generoso colluctatori suo nomen Jacob (quod supplantator significat) in Israel nomen commutavit, *vocaberis Israel, quod significat videns Deum.*

11. Similiter mulier illa, cujus laetitia in dolore, & amaritudines transmutata fuit, *Noema*, id est, pulchra, deinceps appellari noluit, quia potius *Mara*, id est, mulierem ab amaritudinibus conturbatam se vocandam esse, aperte satis insinavit, *Quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.* Cur igitur Dei filius tam in Nativitate quam in vita & morte; idem semper Jesu nomen sibi reservavit? Eadem quoque difficultas circa Beatissimae Virginis Deiparae nomen moveri potest, quae cum à tribus personis Divinis ad supremam Matris Dei dignitatem electa

esset, idem tamen Mariae nomen semel sibi inditum desinenter retinuit. *Et nomen Virginis Mariae.* Luc. c. 2. Et tamen excellentia Virginis ex hoc quod Mater Dei esset, longè Abraham dignitatem superabat. Cur igitur hujus, non vero illius nomen mutatur? Jacob Deum non tamdiu vidit, nec tanta illi cum eo familiaritas intercessit, quanta Mariae, & tamen hoc non obstante illius, non verò hujus nomen mutatum fuit? Afflictiones Mariae illis Noemi angustis incomparabiliter extiterè majores, & tamen Mariae nomen invariabilem semper permansit: Maria ante partum, Maria post partum: Maria priusquam Deum videret, suisque brachiis sustineret, & portaret, Maria quoque postquam millies mille vicibus eundem contemplata fuit: Maria priusquam per filii sui dolores & afflictiones amaricaretur, idemque Mariae nomen etiam post dolores invariabilem semper, & immutabile conservavit.

12. Etenim spero, quod difficultatis hujus punctum, persequentis scripturae ponderatione feliciter attingemus, & in ea reconditum aperiemus mysterium. Notum siquidem est ex Scripturae variis locis, incarnatum aeterni Patris Sapientiam variis Apostolorum Principum appellasse nominibus, eaque sicut distincta significata connotant, ita quoque in diversis eventuum occurrentiis fuisse imposita, nunc enim *Simon*, alias *Bar-Iona*, deinde *Cepha*, mox *Simon Ioannis*, denique *Petrus* appellatus fuit. Tandem verò cum in particulari discipulis suis, se brevi passurum, & moriturum esse, manifestè diceret: *Oportet eum ire Ierosolymam multa pati à Senioribus, & Scribis, & Principibus Sacerdotum, & occidi, mox S. Petrus amore, quo erga ipsum ferebatur commotus, pietatis affectu, inquit Hieronymus, contrarium ei persuadere contendit: Absit à te Domine; at verò quo ipsum tunc nomine Redemptor appellavit, audire!*

*Vade post me, Satana. Ehem, quodnam est diabolicum nomen istud, quo Apostolum tuum afficis? Panto autè eum veluti beatum canonizasti: Beatus es Simon Bar-Iona, nunc verò eum oculis tuis adè abominabilem esse perhibes, ut illum è conspectu tuo abigas, & Dæmonem vocites? Attamen. Auditores desinite admirari, siquidem inter nomen, ipsumque consequentia opera bona semper esse debet correspondentia. Petrus dicendo: *Absit à te Domine* se voluntati Christi ostendebat esse contrarium: *Petrus* autem idem est quod *stabilitas*, & *firmitudo*, *Simon**

non idem quod obediens, Cephias constantiam significat, unde cum Petrus actionibus neutri predictorum nominum debet correspondere, aedum, inquit Christus, cum tu actionibus tuis mihi semper contrariis, ideoque nomine insigniaris operibus tuis minus proportionato, oportunitate te nomine compellere nequeo, quam si te Sathanam, id est, contrarium appella-
veto. Ideo quia contraria loqueris voluntati meae, debes ad versarius appellari. Sathan enim interpretatur adversarius, sive contrarius, inquit S. Hieronymus

D. Hier. ubi sup.

13. Ex hoc igitur eventu, qui S. Petro accidit, facile arguere licet, tuac vel maxime nomen mutandum esse, quando opera a priori nomine discrepare incipiunt. Sic et maximus ille Macedoniarum Monarcha, quendam exercitus sui militem, cui nomen Alexander erat, nomen hoc indignis in bellis vitae suae actionibus probro tum reddere intelligens, eundem coram se mox accersitum graviter reprehendens, dixit, aut nomen mutato, aut dignam Alexandri nomine vitam ducito. Sic quoque dum Hebraei sese Abraham filios esse gloriantur: Pater noster Abraham est, Christus eisdem respondit: Si filii Abraham estis, opera Abraham facite. Contra vero nulla tunc mutandi nominis occurrit necessitas, quando vitae operum nomine perfectissime conveniunt. Unde Cardinalis Cervini, dum post mortem Julii III. ad supremum sedis Apostolicae imperium fuisset electus, monitus, ut pro solemnibus Pontificum Romanorum more, electione feliciter completam, nomen suum in aliud commutaret, respondit: Nec nomen nec mores, Marcellus fuit, Marcellus ero. Marcellus enim nomen quoddam est, ex Mari & Caelo compositum, quasi dicere voluisset. Ex quo nunc in alto Sancta Ecclesia matri constitutus, & pavulae S. Petri gubernaculo adnotus sum, caelum semper respicere decrevi, unde Dei gratia adjutus, nequaquam me per actiones a nominis mei significato disgregando, efficiam, ut nulla sit mutandi nominis mei futura necessitas. Marcellus fuit, Marcellus ero. Mirum igitur non est, quod Mariae nomen Deiparae Virgini semper constanterque permanferit, siquidem Maria, ut S. Ambrosius exponit, idem est, quod Deus ex genere meo, cui cum Beata Virgo per Filii Dei generationem egregie responderit, nullam dedit mutando nomini occasionem. Habuit enim nomen & rem; & nomen quidem eo praecipue live e caelo sibi impostum obtinuit (inquit Gregorius

Ioan. 8.

Theatr. vit. Human. pag. 1376. col. 1.

D. Amb. lib. 1. c. 5. de Instit. virg. pag. 120.

Orat. de Nat. Christi apud

Nyssenius) ut per hoc ipsam Dei matrem futurum esse exprimeretur: ut per nomen impostum dicitur: nomen dicitur, munus significat.

4. Idem similiter de sanctissimo Iesu nomine concludendum est, scilicet verbum inane, quod ipsum semper, usque in & post mortem invariaturum retinuisse, eo quod nulla urgeat illud variandum necessitas, eo quod illi semper, omni cum sollicitudine & industria, ipsa operum veritate responderit, omnes suas actiones, temperantem, & vitam ipsam pro nostra salute adhibendo, ideoque dicere potuerit, Iesus fuit, Iesus est. Siquidem recens natus vocabatur honorem videtur, quod vita sive & gestis fidelissimum protulit. Et S. Zeno concludit Verus omnium Salvator esse cognoscitur, & factus & nomen.

Jacob Patriarcha ultimum vitae suae dicitur mutatus erat, cum ecce a dilectissimo filio Iosepho Aegypti Vicerege visitatus, gratiam eodem poposcit, nimirum ut sub iocundo colloquio sua permissione sua in Aegypto nequaquam sepelienda esse, promitteret: Ne sepelias me in Aegypto, sed dormiam cum Patribus meis, quae me in sepulchro majorum meorum, cuius promotioni Ioseph libentissimè coadescendens publicitatem sacrae fidei me daturum esse promittit. Unde pius Senecio consolatione plenus, adoravit Dominum conversus ad lectuli caput. Circa quae verba Scriptores sacri, quemnam Dominum Patriarcha adoravit, curiose investigat: Theodoret per Dominum hunc Iosephum intellegit: Somnium Ioseph completum est, viam enim Salomon, & Lunam, & stellas undecim adoravit enim. Idem quoque Chryostomus confirmat, domum. Vide senem decrepium Patriarcham adorantem col. 1. honorem Ioseph declarare, & respice complere votum. Veruntamen quod hanc opinionem persequi attinet, minime convenire videbatur, ut eam merito Pater filium suum honoraret, eademque sese humiliaret, cum potius accidere contra non debuisset, ac proinde legit Ambrosius: Adoravit Israel summatem virga ejus. Septuaginta interpretes legunt: Adoravit fastigium virga ejus. Sic quoque S. Paulus Apostolus in Epistola ad Hebraeos, expressè dicit: Et adoravit fastigium virga ejus. Sicut hic non nihil Theodoretus, & Irenaeus cautam investigat cur Isaac, id est, Jacob summatem aut fastigium ejus quam Ioseph, tunc quam Vicerege Aegypti, in manu sua deferret, nisi virga adoravit? Quid est hoc adoravit Israel ad summatem virga? Cui difficultati multi cum Gregorio

Glossa pag. 136.

Glossa respondent, dicens, quod adoravit scptam Ioseph non in se, & absolute, sed in quantum erat signum & figura potentie Christi. Remigius Episcopus & Primalius, ambo velut unâ eademque lingua hisce formalibus verbis respondent: Iacob cognovit designari per illam virgam Ioseph, regnum Christi, per fastigium verò, id est, summitatem virgæ, potentiam & honorem regni Christi. Et S. Thomas de Aquino eandem opinionem adferens, dicit: Adoravit Christum significatum per virgam illam sicut & nos adoramus Crucifixum & Crucem ratione Christi passim ipsa. Verum quidem est, hisce responsonibus nihil in contrarium opponi posse, veritatem nequaquam a vero alienum fore credo si quis affirmaret, Iacobum illo tempore oculo prophetie vidisse, quicquid in persona Christi eventurum erat, quasi in hæc verba vitæ suæ terminasset periodum: virga ista quam in signum authoritatis tuæ in manu tua d. fers (ô Ioseph) Crucem illam mihi representat, in qua Messias ab ipsimet Hebræis nostrus est crucifigendus, atque ideo hisce oculis meis video & corde adoro summitatem seu fastigium illius, in quo ignominiosus characteribus verum Messie nomen descriptum prævideo, scilicet Jesus Nazarenus, quod idem est quod Salvator; Et quidem certus sum, quod factis & operibus ab hoc nomine suo minime discordabit, siquidem vitæ sua propria comparabit Hebræos, & sanguinis sui pretio redimet Gentiles. O Sanctissimum nomen! Ego te hic reverenter adoro, devotumque hoc adoratiois obsequium in hoc ultimo vitæ meæ termino venerabundus offero. Illa virga significat Crucem Christi: illius summitatem adoravit Iacob, quia cum in inscriptione Crucis Christi continetur Iesu nomen, dum adoravit summitatem virgæ illius, visus est adorasse sanctissimum Iesu nomen. Unde S. Zeno optime arguit: Quod Christus verus omnium Salvator esse cognoscitur factus & nomine.

15. Non erit abs re si veritatem istam per alium quendam scripturæ locum confirmaverimus. Notum etenim est ex primo Regum libro, quam insupportabilis fuerit Goliath gigantis arrogantia: Terror enim quem solo sui aspectu incuriebat, generosissimorum etiam militum animos dejiciebat: solus David pastorculus ne quietam eum extimuit, quin potius animo intrepidando ad singulari eum eo certamen ineundum generose se obtulit; Non illum perterrefecerunt gravia armorum pondera quibus erat accinctus, nec formidabile hastæ ferrum, quo erat muni-

tus, ideoque heroico ausu solo baculo, fundo, & lapidibus instructus obviam illi processit, ad eum decedendo dixerit: Nunquid ego canis sum, quod tu venis ad me cum baculo. David interim lapidem industrie sibi seligens, fundæ eundem inseruit, tantoque cum impetu fronti gygantis impedit, ut is in pedibus consistere non valens, in terram prolapsus paulò post miserè expiravit. Ita communiter accidere iis solet, qui alios contemnentes, nimium de se præsumunt. Porro ea est nonnullorum opinio, quod David tribus singulari cum industria conquisitis lapidibus, tertius caput illius petiverit, è quibus tamen solus tertius eum mortuum in terram prostraverit.

Hugo Catechus dicit: Revera David tres lapides iei, quibus percussit Goliath, sed uno prostravit. Verum, in quibus, quænam igitur inter hosce lapides fuit differentia? Num forte tertius hic lapis cæteris fuit ponderosior? aut verò manu Davidis in Gygantis frontem validius impactus? vel fronti directius infixus? Idem Hugo in virtute nominis Domini id accidisse respondet, ubi notanter observandum, quod non dicat: In virtute Domini, sed in nomine Domini. Etenim quæ sit istud Domini nomen fuisse exitimas: unque non aliud, quam sanctissimum Iesu nomen lapidè à Davide inscriptum: In medi lapidis, quo David prostravit & interemit gygantem, inventum fuit sanctissimum illud nomen: Iesu. Verum enim verò attentos vos hic esse desidero Auditores. Supra diximus, quod Jesus idem significet, quod Salvator, ac proinde cum lapis hic à Davide in gygantis frontem valide infixus Iesu nomine fuerit insignitus, evidens est, lapidem hunc conformiter inscripto sibi nomini fuisse operatum, dum gyganti vitam eripuit, Davidem Iospitem servavit, Israhelitis quoque salutem attulit, & optatam in prælio victoriam; Et hoc quidem in figura accidit. Cæterum reverè petra seu lapis iste Christum Dominum nostrum significat: Petra autem erat Christus. Et S. Gregorius: Lapis in sacro eloquio Dominum & Redemptorem nostrum significat. Mylticus autem lapis iste sanctissimo Iesu nomine fuit insignitus: Vocatum est nomen eius Iesus, idemque cum infernali gygante dimicavit, eumque fortiter prostravit; & vicit: Subvertit potentias Diaboli, nobisque ab ejus tyrannide feliciter liberatis nominis sui significato aptissime respondit: In illo quidem de tempore figuratum est, quod in Domino Iesu Christo se completum est (inquit S. P. N. Augustinus) venit 225. coll. enim verus David Christus, qui contra spiritua-

Hugo
Card. ibi.
pag. 232.
col. 2. F.

Hugo ibi.

Ioan. de
Carrbag.
de SS. Tr.
arcan.
lib. 1. horn.
9. pag. 51.

D. Greg.
1. Reg. c. 7.
pag. 958.
col. 2. e.
Ser. 179.
pag. 225. coll.
4. L.

lem Goliath, id est, contra Diabolum pugnaturus, crucem suam portavit, sicut enim baculus, crucis typum habuit, ita etiam lapis ille, quo percussus est, Christum Dominum figurabat.

16. At vero pro majori evidentia duos in Circumcisionis actu causatos effectus singulariter observemus, quorum unus in Christo, alter in Matia: unus in sanguine, alter in aqua, & la chrymis accidit. Eo namque temporis momento quando Sacerdos, vel alter quispiam ad sacratissimam humanitatis incisionem cultum applicuit, quidam sanguinis rivus ex inflicto vulnere dimanare visus fuit: Virgo autem Mater dolon dilecti filii sui tenerrime compatiens quin ex oculorum venis copiosum lachrymarum rivum scaturiret, continere se minime potuit. Quod tamen Scriptura S. expressè non asserat, ex affectus tamen materni vehementis valde rediit ut credibile, prout etiam nonnulli Scriptores tanquam verisimile referunt; *Indubitatum est interfuisse Virginem beatam, similiter concepsisse immensum dolorem ex aspectu sanguinis filii sui decurrentis. Quanam margarita desuebant ab oculis suis virginis per genas, cum cerneret rutilantem cultum immersum carni filii sui.* Etenim duos valde admirabiles sanguinis & aquae fontes mihi hoc in loco ex improvise ob oculos obversantes videre video, non jam ejus naturae, cujus erat ille Debris in Garamantis, qui ut Solinus scribit diurno tempore frigidus, nocturno vero calidus erat: *Alterius vicibus die friget, nocte fervet, interdum ignito vapore aësuat, interdum glaciali algore algefcit.* Nec fonti Meandri similis, in quo lapis quidem nascitur quem qui ad collum suspensum defert, mox in delirium incidit. *Pectori alligatus infanrem parit,* inquit Textor. Nec ita noxius prouti Fons Aphroditii erat, cujus aqua à mulieribus potata, sterilitatem post se relinquit: *steriles reddidit mulieres.* Nec adeo malignus, ut fuit Fons ille Arcadiae, cujus aqua ut Plinius affirmat, prope Nonacriam & Styx scaturiens, bibeatibus illam mortem subitam accersit. Verum incomparabiliter admirabiles sunt Fonte illo Illirici, cujus aquis (tamen ex frigidissima sint) si desuper pannos expandas, flammæ erumpunt, pannosque accendunt. Prodigiousiores etiam sunt Fonte Neminia, qui locum persæpe mutat, eaque mutatione anni ominatur sterilitatem, vel abundantiam: Rariores quoque sunt Fonte, qui in Insula Dandri in quodam Bacchi templo scaturit, qui quovis redeunte anno, Kalendis Januarii in vinum transmutatur: Admirabilior quoque est

Apollinis fonte, qui in Calophone manat, & hoc prædictus esse virtute perhibetur, quod qui eum aquam potaverit, futura certo prædicat. Et eodem si admirabiles horum scaturientium fontium qui hisce Kalendis, hoc est, in ipso totius anni ordine scaturire, virtutes intelligere desiderant, revocandum vobis in memoriam erit, quod magno illi Macedonum Monarchæ accidit. Hic enim dum unâ cum exercitu suo in aperto campo consisteret, jamque exercitus sui, quæ pedum, quæ equitum acie in optatum ordinem deposita, atque ad hostilia castra impetenda, prompta, & expedita, tympana quaquaversum resonare percipissent, mox duo limpidissimi fontes ex improvise coram Alexandro visi sunt scaturire. Quo improvise miroque eventu conspecto, magnus hic heros substitit, significatumque incipere hujus eventus cognoscendi percipiens, Philosophos coram se accersit, iustitiamque uos, cui nomen Aristarchus, prognosticum utique fontis hunc, modum exposuit, scilicet, unum illorum fontium significare, quod roborem & generositatem suam vitam salutemque exercitus sui esset assecuraturus, alterum vero certissimum esse ingentis victoriæ indicem quam de subditibus gloriæ reportaturus esset. Etenim si bibitee fontibus, ad illos, qui hodie hunc scaturire ceperunt, fontes digredi velimus, quorum unus sanguinem manabat & Christi sacratissima humanitate erumpentem, alter vero lachrymas ab oculis Virginis Matris copiose stillantes effudit, quidnam hi aliud inovere voluerunt, quam quod hic circumcitus infantulus, ut sanctissimi nominis sui Jesu significato perfecte responderet, de inimicis nostris veluti Salvator noster gloriöse triumphans fidelium suorum totiusque generis humani exercitui proprio sanguine suo salutis securitatem insalubilem esset procuraturus: Hodie duo hi mystici fontes Angelorum redemptionem, hominum que salutem certo nobis præfagiunt. *Idem quippe & Angelus Salvator & homo. Sermonis in nis (inquit Beruardus) sed hominis ab incarnatione. Hodie in Circumcisione ad horum lacrymas & sanguinem emanantium fontium scaturiginem, Passiois læsetiem exordiens, nobis inivit, quod ut actiones suas cum hominis sui significato confunderet mundi totius Redemptor pariter & Salvator declararetur. Cum primum nomen Jesu accepit, suo Lab. Tem. guinem Circumcisionis emittit voluit: quasi dicitur, detur, ut cognoscat mundus; me non inane ac vacuum hunc nomen Salvatoris habere velle.*

Corn. à Lap. in c. 1. Luc. v. 22. pag. 55. col. 1.

Did. de la Vega in Fests. Circumcis. pag. 194.

Jul. Solin. c. 42. pag. 85. n. 1.

Io. Textor. 2. 2. de Nat. mir. aquar. 415.

Ca. Plinius lib. 1. cap. 106.

17. Mathæus Evangelista refert quod mox ut Filius Dei in civitate sua appulit, multi pietate moti infirmum paralyti graviter vexatum in corpore, in anima vero gravius infestatum peccato, coram eo adduxerunt. Et ecce offerebant ei paralyticum, jacentem in lecto.

Mox autem ut verbum incarnatum eundem conspexit, absque eo quod infirmus vel minimum signum ederet, desiderii recuperandæ sanitatis expressivum aut celestii hunc Medico suppliciter, spontaneè & motu proprio dignatus est eundem primævo integræ, optimæque sanitatis status restituere. Dixit paralytico: *Confide filii, remittuntur tibi peccata tua.* Ecce eum, quod animæ sanitatem attinet, perfecte redintegratum: *Surge tolle lectum, & vade in domum tuam.* Ecce itidem eundem membrorum suorum pristino vigori perfecte restitutum.

Circa hunc locum modernus quidam scriptor meditationes suas passum sinit, & stupefactus considerat: *Si paralyticus hic vaniam & remissionem minime poscit, cur eam illi sic concedit Christus? Ubinam sunt ejus lachrymæ, quæ linguæ officium supplent? ubi sunt illius suspiria, quæ interna cordis desideria expriment? Ergone dona sua adeo faciliter egentibus tribuit, tametsi eadem non dignentur petere? Legitur quod cum Alexander Magnus Thebanæ civitatis mœnia ab ipsis fundamentis totaliter diruisset, mulier quædam locupletissima, cui Phrines nomen erat, civitatis miserata eam denuo reedificare, pristinoque statui restituere fuerit aggressa, idque ab ea ultro citroque absque ulla sollicitatione præstitum fuit, hoc solum desiderans, ut omnibus se mœnium Thebanorum restauratricem fuisse innotesceret, quo sine hanc Epigraphen mœnibus inscribicuravit: *Alexander Magnus hæc mœnia diruit, Phrines vero reparavit.* Pari quoque ratione, cum infirmus hic a paralyti in tetram dejectus esset, & in anima sua magnopere damnificatus. Christus utrumque spontaneè & motu proprio restaurat, atque in anteriorem gratiæ statum reedificat, quæ a culpæ & inimicorum infernalium exercitiis diruta & desolata erant, volens nimirum nomini Jesu, quod Reparatorem significat, per omnia perfectissimè satisfacere & respondere, ut vel sic unusquisque dicat, quod id, *Quod peccatum diruit, Jesus reparavit.* Unde eruditus author præfatus inquit: *Adveni Christus, ut quod everterant regionis tartarea principes, resiceret ipse; quod ille illi scrius indicavit ut inde sibi nomen voluerit imponi, & ideo**

Paoletti Sanctorale.

vocatum est nomen ejus Jesus, & ad propositum de præfato paralytico, ulterius scribit: *Sic Christus facile veniam non petenti concessit, ut hinc constet, quam vere Salvator ipse sit.* Corporis nimirum & animæ Restaurator.

18. Solent à sacris scriptoribus multæ piæ meditationes super illa petitione, quam Crucifixus latro Redemptori nostro proposuit infirmi scilicet. *Memento mei dum veneris in regnum tuum.* Nam circa hæc verba duæ considerationes præcipue mihi suggeruntur. Prima est, cur, & ex quo motivo latro hic inductus fuerit, ad dicendum: *Memento.* Secunda est, cur Christus adeo prompte latroni responderit, dicendo: *Hodie mecum eris in paradiso.* Quantum attinet ad verbum *Memento*, ita discurto; videlicet Titulum illum Crucis summittati inscriptum & Salvatoris vertici imminentem. J. N. R. J. & cogitare cœpit, Jesus idem est quod Salvator.

Quare O Domine memento mei, cura salvando animam meam, ut glorioso nomini tuo, quo es insignitus, perfecte apteque respondeas. Imo verò, inquit Dominus, juste id à me poscis, ideoque petitam gratiam tibi abnuere haud quaquam possum: *Hodie mecum eris in paradiso.* Verum inquires, nunquid latro iste vir impius est, qui propter gravia scelera sua infernum sæpius est promeritus, de quo proinde S. Gregorius scribit: *Non legitur quod unquam fecerit aliquod bonum, semper fuit malus & vitiosus, quomodo igitur idem hunc in mortis agone constitutus cum Dæmone conficiens vincet infernum, & cum Dæmone conficiens ingrediatur Paradysum? Occurrit hoc loco, quod cum Clodovæus Francorum Rex, etiamnum gentilis, cum Alemannis dimicaret, à quibus ob dissipatum ab illis exercitum cum victoriam desperaret, ut ab inimicorum suorum manibus liberari, victoriamque palmam securam sibi reddere posset: *Elevatis oculis in caelum, compunctus corde, commotus in lacrymas ait: Jesu Christe quem Clothildis (quæ Regina consors sua, atque Catholica erat) prædicat filium Dei; qui dare auxilium laborantibus, victoriam in te sperantibus tribuere diceris, tua opus gloriam devotus efflagio, ut si mihi victoriam super hos hostes induxeris, credam tibi & in nomine tuo baptizet. Quid sit: Cum autem hæc diceret, Alemanni terga vertentes in fugam labi ceperunt. Dei Filium sub sanctissimo Jesu titulo invocavit, & quia nomen istud Salvatorem, & Redemptorem significat, ideo redemptus & salvatus;**

B

vatus;

idem. c. 3.
Prop. 5 de
Nom. Jesu
fol. 647.
col. 2.

Luc. 23.
v. 42.

D. Greg.
apud B.
Vincent.
Fer. serm.
de Nat.
B. V. 15.
col. 3.
Baron.
6. An.
Ch. 499.
fol. 464.
n. 16. E.

varus; imo victoriosus permanet, omniaque carceris aut mortis pericula evasit: Simili modo cum latro in temporalis & aeternae mortis conflictibus versaretur, & victoriae palmam sibi securam reddere, suamque animam e manibus Daemonum & inferni faucibus salvare posset, ex viso in Crucis vertice sanctissimo Jesu nomine animatus fuit, ut se Christo enixe recommendaret, ut velut Jesus, id est, Salvator, in periculo mortis agone sibi impertiretur salutem. Unde piissimus Redemptor noster, ut gloriosi nominis sui significato responderet, ipsum ab aeternis Inferni incendiis, & sathanæ tyrannide clementissimè liberavit, eique Paradisum liberaliter donando plenam quoque salutem in dulsit: *Hodie mecum eris in Paradyso.*

*Apoc. 13.
v. 18.*

19. Conformiter ad ea, quae haecenus diximus disparitatem, quae inter nomen Jesu & Antichristi intercedit, velim observemus. S. Joannes Evangelista in sua Apocalypsi pessimas Antichristi qualitates describens, in particulari de Nomine ejus refert, quod si litera Nomini sui per viam numeri Arithmetice numerentur, ascendant ad conficiendam summam 666. Et numerus ejus sexcenti sexaginta sex. Ubi modernus quidam author bene advertit, quod Antichristi nomen ex senariis conficiatur: Gloriosum vero Jesu Nomen juxta Graecorum calculis factum computum ascendit ad summam 888. idque sequenti modo ostendunt: Nam litera I. 10. significat: H. 8. Σ. 200. O. 70. Ψ. 400. Σ. 200. Qui omnes numeri simul juncti faciunt 888. Nomen Jesu igitur ex octonariis constat. Etenim nunc observate, obsecro, mysterium. Quandoquidem numerus septenarius requiem, & salutem significat: Senarius econtra, quia ad septenarium non attingit, innuit omnino contrarium, inquietudinem videlicet & perditionem. Unde Antichristus quoque vitae suae gestis, & factis nomini suo perfecte respondebit. Numerus autem per sanctissimum Jesu nomen expressus contrarium omnino inserit, siquidem octonarius aeternam nobis beatitudinem indicat, ac proinde octo quoque sunt beatitudines, prout ex Evang. discere possumus. Quia senarius non pervenit ad septenarium, qui numerus requiem significans, octonarius vero est gloriae symbolum. Ut igitur Christus sanctissimo Nomini suo apte respondeat, obligatus quodammodo esse videtur, ad conferendam nobis caelorum quietem, aeternamque Paradyfi gloriam, prout reapte in latrone certatur, cui dixit: *Hodie mecum eris in Paradyso.*

*Honoph.
Menes de
Circum.
Christi.
col. 148.
fol. 2.*

20. Quapropter licet exurgat contra nos infernalium exercituum Princeps Sathanas, & quaeque militiae nequissima arma contra nos quantumvis potentissime levet, nihil est tamen quod nos conturbare possit, siquidem Archistrategus noster Jesus vires ejus dissipabit, consilia infatuabit, nosque à dolosis stratagematibus illius poterit salvabit. Estne quia haec de re dubitare possit? Et quomodo id poterit, si ad dulcissimum Jesu, id est, Salvatoris nomen respicere velit? unicum duncaxat validissimi praesidii adjuvum exemplum, quod pro millenis aliis quae in hanc rem declarandam in medium adduci possent, abunde servire poterit. In vita namque S. Simeonis Stylitae legitur, quod barbarus humani generis hostis, sanctitatis amicum inducus, atque in Angelum lucis transformatus, eximii illius servi Dei Simeonis Stylitae bonitatem & simplicitatem per astutias, fraudesque suas subannarurus accellerit, eidemque latu vultu significavit, Deum in ejus orationibus, jejuniis, sanctitate & c. miram habere complacentiam & satisfactionem, ac proinde cum eum ob vitae integritatem, varisque abstinencias, velut alterum quendam Eliam altissimi decretum Deo esse, ipsum haud dissimulans libere honorum praemiis, hocque sine se Deo expeditum esse, ut in adducto secum de caelis igneo curru ad caelum ipsum transferret. Quapropter ingredere, inquit, igneam, flammamque currum istum, nec recules favores, quos Divina benignitas, atque clementia tibi dignata est impertiri? Neque ullam tui laesionem ab huiusce flammis timeas, cum corpus tuum per tot abstinencias & macerationes ferè sit glorificatum, Deusque ab hujusmodi flammis concursum suum suspendit, ne aeternitate sua laedere, aut offendere te aliqua ratione possint. Didi. *Adm. talisne forsitan ne semita e terra in caelum discedit rigentes, difficulter admodum inveniri possunt. exp. am. Omnem pone metum, ego namque divinus. Simeon. rum praecipitum executor, milles iteritio de equo eundo & redeundo confeci, tibi que vitae dux & vici. curru istius auriga ero. An non vides equus apud Didi. hosce igneos moræ ulterioris impatientes, vici. tuam diutius tardationem sustinere nequaquam posse? Simeon igitur ex falsis huiusce persuasionibus, & fallaci invitatione, ad credendum valde dispositus, & inclinarus, currum ingressurus dexterum pedem expendit, simul tamen eodem tempore invocato sanctissimo JESU Nomine, quasi dicere voluisset: Quod si sub hoc curru aliqua lateret Diaboli illatio, atque*

atque deceptio, ab insidiis inimici, si quæ sub-
 lunt, me liberato, ut Nominis tuo, quo Salva-
 tor diceris, respondiſſe cenſeatis. Hoc autem
 Nominis pronuntiato, in unico momento, &
 cortus diſparuit, & evanuit dolus ejus auriga:
 Simeon jam aſcenſurus pedem alterum in fallaciſ-
 ſimo curru poſuit, ſed Dominum leſum inſeclamans,
 mox curru, & auriga evanuerunt. Ecce qualiter
 magnus hic Dei ſervus ſola Nominis JESU in-
 vocatione ab illuſionibus Diabolicis ſubito
 fuerit liberatus. Cum enim Nomen iſtud in
 ſemetipſo ſignificatum contineat ſalutis, dictus
 hic Dei ſervus ſalutem hanc in propria perſona
 reſpta verè fuit expertus, mox enim ut Nomen
 iſtud labiis ſuis devotè expreſſit, deſtrui cœpit
 ſicta hæc machina, extinctæ ſunt flammæ igni-
 nis, diſparuere equi ignei, omneque menda-
 cium evanuit, adeoque fraudulentus ille Averi-
 ni tentator confuſus fugere debuit. Unde ſi-
 cur appareat ſole, tenebræ in unico inſtanti
 ſubito in nihilum reſolvuntur, ita quoque om-
 nibus Diaboli conſiliis & dolis diſſipatis, San-
 ctus Simeon ab eo ſalvus remanſit. Quod Si-
 meoni hæc in re accidit, ſervire mihi hoc loco
 poterit ad aſſumpſi hujus corroborationem,
 vobis autem velut vivum quoddam exemplum
 ad imitandum vobis propoſitum, ut ſcilicet in
 quovis caſu obvio, quo hoſtis veſter infernalis
 inſidioſas animæ veſtræ ſtrueret inſidias, Jeſus
 ſemper ſit in veſtro corde, Jeſus veſtræ in-
 ſixus maneat memoriæ, Jeſum linguæ veſtræ
 pronuntient in quavis obvia neceſſitate, ſic
 enim inſallibiliter, juxta Nominis ſui ſigni-
 ficatum, ejus quoque felicitate potiſſimi effe-
 ctibus.

Verum dicit fortalle nonnemo, ex antee-
 denti aliquo particulari minime inferri poſſe
 conſuſionem aliquam univerſalem. Neque ego
 idipſum diſſiteor. Verum nec vos mihi negare
 poteritis quod non tantum huic Dei ſervo, ve-
 rum etiam omnibus aliis ſanctiſſimum Jeſu
 nomen devote invocantibus, Redemptor no-
 ſter promptum ſemper attulerit auxilium, cun-
 ctosque ſancto Nominis ſui correfpondentes,
 ſemper ſit exhibiturus ſalutis effectus. Ut pro-
 inde Vincentius Bellovacenſis, & alii, de S.
 Edmundo Cantuarienſi Archiepiſcopo non
 immentò ſcribant, quod eidem dum adhuc
 puer parvulus eſſet, orationi dedito Chriſtus
 Jeſus in ſpecie parvi pueri apparens, ipſum
 hiſce verbis ſalutaverit: *Salve chariſſime*, Ex
 qua viſione Edmündus plurimum terrius,

mox tamen à parvulo Jeſu, his verbis ani-
 matus fuit, *Ne timeas*, reſpice vultum meum,
 & frontem meam obſerva, quod dum San-
 ctus Edmündus faceret, vidit, & legi fron-
 te ejus literis aureis inſcripta duo hæc pretioſa
 nomina: *Jeſus Nazarenus*. Cui proinde Jeſulus
 ſubjunct. Huic Nominis ſemper eſto devotus,
 illudque menti tuæ impreſſum, in corde ſem-
 per portato atque in cunctis obviis eventibus,
 tam nocte quàm die, pollice manus tuæ fronti
 tuæ inſcripto, promitto enim tibi ſimiter,
 quod per me ab omnibus tibi imminentibus
 corporis, & animæ periculis, ſiniſtris que caſibus
 ſis liberandus: *Scribe fronti tuæ noctibus ſingulis
 nomen hoc; quo ſaſto non eſt quod ſubita morte,
 aut altero periculo timeas præveniri.* Salvator
 enim noſter (ſubdit alius quidam Scriptor
 modernus] ad hoc ſe obligatum eſſe cenſet,
 ut nominis ſui Etymologiæ ſimiter reſpon-
 deat: *Ut beneficio Etymologia Nominis ſui,
 quod ſalus ſonat, perfectam animam obtinere me-
 reatur ſalutem.* Quapropter, Auditores, ad
 imitationem Chriſti curandam nobis quoque
 erit, ut illuſtriſſimo, quo inſigniti ſumus Chri-
 ſtiani nomini perfectè reſpondeamus opera
 exercendo charitatis. Hoc mane enim multi
 pauperes veſtrarum Eleëmofynarum ſubſidia
 præſtolantes, inſignem charitatis exercendæ
 occaſionem ſubminiſtrabunt. Eſtote igitur
 benigni & charitativi erga inopes; In ſecunda
 namque parte de iis, qui contrarium omninò
 faciunt, ſermo inſtituetur. Interea nonnihil
 quieſcamus.

PARS SECUNDA.

2. Quis non horreret, ſi librum aliquem,
 hac pia inſcriptione (*Opera Divi Auguſtini vel
 Moralia S. Gregorii*) notatum videns, poſtea a-
 pertum pervolutando librum, illum præter Ar-
 rii & Calvini hæceſes aliud nihil continere de-
 prehenderet? Similiter quanta futura eſſet de-
 formitas & diſſonantia, ſi qui deſenſoris glorio-
 ſo titulo inſignitur, omnem ab aliis inferenda
 mala adhiberet induſtriam, aut ſi qui Protector
 appellatus, opere ipſo deſtructorem potius ſe
 eſſe probavit; aut ſi quis charitative nomen
 uſurpans, exterius operibus tabidum potius
 canem exprimeret? vel ſi quis Secretarii munere
 fungens, Principis ſui ſecreta revelaret? aut
 ſi qui Magiſtri nomine gloriatur, ipſa eſſet
 ignorantia & ſtupiditate ignorantior: Denique

fi, qui Pastore est, lupum se vitæ moribus ostendit: aut, si is qui pius, impius, qui illuminatus passim appellatur, verè cæcus esse deprehenderetur!

Salis. lib. 3. & 4. de guber. **O** quæ hæc futuræ essent exorbitantia! *Reatus impius est pius nomen* (inquit Salvianus) *magis damnable est malitia, quam titulus bonitatis accusat.*

22. Nescio profecto an Christus, quando Centurionem vivacissima fide pro salute corporali servi sui sollicitantem audiens, ad circumstantes conversus dixit: *Non inveni tantam fidem in Israel*, nescio, inquam, an per hoc Verbum incarnatum Centurionem hunc dignis voluerit laudibus celebrare, an verò non potius omnes voluerit Israelitas reprehendere. Verum etenim est quod Dominus Centurionem tanquam fidelem à fide sua commendat, attamen ipsum uno eodemque tempore Israelitas tanquam Infideles reprehendere, quis non videt? verè enim propter obstinationem & malitiam suam reprehendi merebatur, & ideo mirum non est, si illos pro merito suo reprehenderit, sed potius miror quod dum ad verum ipsos lamentatur, illos Israelitarum nomine appellat: *Non inveni tantam fidem in Israel*. Cur non dicit: *In Capharnaum? In Ierusalem? In Hebrais.*

23. Hujus Scripturæ intelligentiam facile acquirere, si quod S. Joannes Evangelista in mystica sua Apocalypsi scripsit, debita cum attentione observaverimus. Præcipit Deus Secretario suo ut litteram quandam auriusculam ad Sardinæ Episcopum dirigendam exaret. *Angelo Ecclesiæ Sardinæ scribe: Quidnam est quod scribere debeo? Scio opera tua, quia nomen habes quos vivas, & mortuuses*, Hunc Episcopum nonnulli S. Melithonem fuisse volunt, qui postea Martyr pro Christi fide necatus est: Lyranus autem supposita, qua Episcopus hic fulsit, vitæ integritate & sanctimonia, tu contariam opinionem declinat. Verum ut sit, hæc tenorem observandum esse existimo: *Scio opera tua. Nomen habes quod vivas, & mortuuses.* Quæ verba S. Augustinus exponens dicit: *Multi in corporibus vivis animas mortuas portare noscuntur.* Ambrosius Ansberrus inquit: *Hunc Angelum nomen habere dicit, quod vivas, operibus verò mortuum designat.* Quod idem est ac si diceret: Magna est deformitas, quando opera non correspondent nomini. Pater Alcazar scripturam hanc maris exprimens dicit: *Respicitur ad ipsum Episcopi nomen quod græcè significat inspectorem sive speculatorem id est vigilantem.*

Apoc. c. 3. Hist. Eccl. l. 5. c. 24. Lyranus ibid. D. P. Aug. ib. hom. 3. pag. 142. Ambrosius in Bibl. vet. SS. PP. p. 2. fac. 9. pag. 343. fol. 2. H.

Unde ideo ipsum reprehendit, quod, cum tanquam Episcopus vigilantis nomen obtinet, tamen mortis somno obdormiscat, quasi dicitur indecens valde est, & prosus absurdum in Prælato, & quovis alio homine, vitam ducere, moribus præditum esse, vel operationes exercere, à nomine quod obtinet, proflus differentes. Non satis est arborem vivere, & vivere, fructus tamen debitos non habere, inquit Primasius.

24. Hoc etenim est punctum illud, quod supra in casu Centurionis tangitur. Deus de Hebræis, utpote veris Israelitis lamentatur: *Non inveni tantam fidem in Israel*. Pondendum enim est hoc nomen *Israel*, quod videntem Deum significat: *Israel, id est, videns Deum*, quasi diceret: vos, ô Hebræi, nomen *Israelis*, quod videns Deum significat, retinetis, cum tamen ad vestra opera sint cæcitate, vivitis enim tanquam cæci, qui nec videre, nec cognoscere quæquam desideratis. Unde Basilus Seleucus cum eodem Israelita loquens dicit. *Nomen quo tuus appellaris, Dei cogniti argumentum est ut amorem incredulitatem tuam patefacias. Cur appellamur, cuius virtute cares, contumeliam irrogas? Quas cognomen, quod persona probro sit facta,ulationem impugnant, & calumnia nimis tam afficit.* Multi, qui vitam à nomine suo plerumque discrepantem agunt Chamæleonte similes erant, qui nomen magnum, & corpus minutum valde habet ut notat Tertullianus. Magnates appellamus *Principes*, quia tanquam pedes principales subditorum suorum corpus sustentare debeant, verum nomini suo minime respondent, quin potius volunt, ut subditi, veluti pedes eorum ipsos sustentent, hoc namque sine reditu ipsorum levant, *Datias & gabellas imponunt & consimilibus extorsionibus & iniquitatibus subditos bonis suis paulatim exuunt, & spoliant.* Unde non *Principes*, sed Tyranni sunt appellandi. Multi Prælati, qui Pastores esse, suam que gregem gubernare deberent, eundem intra lupi dentes relinquunt, oves suas ad sanguinem usque emulgant, lanam detondent, imo pellem omnino decorian. Eheu! quot sunt qui nobilitatis nomine gloriantur, cum tamen nihil in se nobilitatis, præter solum nudum nomen obtineant, talia enim committete non dubitant, quæ gens cæteroquin vilissima absque verecundia facere non posset. Quid, obsecro, hoc nomen Sacerdos importat? utriusque personam sacram propriè significat, cum tamen multi illorum va-

D. Greg. Dial. de Glor. in Ind. c. 1. c. 1. c. 2. c. 3. c. 4. c. 5. c. 6. c. 7. c. 8. c. 9. c. 10. c. 11. c. 12. c. 13. c. 14. c. 15. c. 16. c. 17. c. 18. c. 19. c. 20. c. 21. c. 22. c. 23. c. 24. c. 25. c. 26. c. 27. c. 28. c. 29. c. 30. c. 31. c. 32. c. 33. c. 34. c. 35. c. 36. c. 37. c. 38. c. 39. c. 40. c. 41. c. 42. c. 43. c. 44. c. 45. c. 46. c. 47. c. 48. c. 49. c. 50. c. 51. c. 52. c. 53. c. 54. c. 55. c. 56. c. 57. c. 58. c. 59. c. 60. c. 61. c. 62. c. 63. c. 64. c. 65. c. 66. c. 67. c. 68. c. 69. c. 70. c. 71. c. 72. c. 73. c. 74. c. 75. c. 76. c. 77. c. 78. c. 79. c. 80. c. 81. c. 82. c. 83. c. 84. c. 85. c. 86. c. 87. c. 88. c. 89. c. 90. c. 91. c. 92. c. 93. c. 94. c. 95. c. 96. c. 97. c. 98. c. 99. c. 100.

nam prophanamque profusam vitam ducant, imò pejorem, quam seculares agere solent, omnem dissolutionem sibi licitam esse arbitantes, loquendo, se vestiendo, incedendo, conversando sacerdotii sui gradum & dignitatem deturpant. Dum is, qui caput familiae est moritur, mox è cognatis proximus, declaratur esse tutor. Quae autem ratione, ut huic nomini satis faciat, sibi commissos tueret; veluti spongia quaedam totum sibi substantiam ex fugit, pupillis & orphanis fame, & nuditate pereuntibus. Quot sunt mulieres; quae cum Mariae nomine sunt insignitae, pe-

jus vivunt quam vixerit Magdalena, quando erat in Civitate peccatrix? Volunt audire Domina, cum vera sint daemonis mancipia. Nos omnes Christiani libenter dicimur, cum Turcie, *terof.* imò bestialiter vivamus, nihil de Christianismo, *Carb. 10.* præter solum nomen, circumferentes. *Christia. D. Ambrosius vocatus es. parce huic nomini, propter te bla-* *de spir. c.* *sphemetur Dominus noster Iesus Christus, sed luce.* *18. lib. 3.* *ant bona opera tua.* Demum vero discursum huic cum insigni quadam S. Ambrosii exaggeratione concludam, qui dicit: *Nomen Christi præsentitiae, & substantiam denegatis.*

SERMO SECUNDUS.
IN FESTO EPIPHANIAE.

Et apertis Theauris suis obtulerunt ei munera, aurum, thus, & myrrham. Matt. c. 2.

1. Quemadmodum in Lapide Lydio aurum perfectionem experiri solemus, ita amoris integritas in donorum exhibitione exhiberi consuevit: *Amor sentitur in donis,* inquit Magnus ille Pontifex S. Gregorius, & moderatus quidam subiungit: *Dilectio non tam comprobatur affectibus, quam muneribus.* Unde Rex Tartaricus in Africa ingens quoddam Regi Fezzio militum donarium, scilicet quinquaginta mancipia nigra, totidemque puellas, Decem Eunuchos, duodecim Camelos, struthiones decem, sedecim animalia, à quibus muscus sive zibetum provenit, ac denique sexcentas pelles Africanum. Ex Insula Magastario Magni Chamopenna quaedam Ruck allata fuit, quae adeo magna avis est, ut Elephantem apprehendens in aëra sublevert, ejus quoque penna nonaginta palmos longitudinis, duos vero palmos latitudinis, seu etasitici in se continet; cui quidam dens apri adjunctus erat, quatuordecim in pondere libras obtinens. Presbyter quoque Joannes ad magis stabilendam cum Lusitaniae Rege contractam benevolentiam, eidem per Abdenago Epheborum suorum praefectum, legatum suum locupletissima dona transmisit, speciatim vero idemmet, quod in vertice suo deferre solebat capitis sui diadema, simul declarans se hac co-

rona nihil in sua potestate pretiosius haberet: insuper egregia illi offerebat tum in victualibus subsidia, tum in militibus, & auro necessario subventiones, tum ad munimentorum suorum praesidia & conservationes, tum etiam ad augendum ejus adversus Mauros congregatum exercitum. Rex Zifit magno Bassa, qui magni Turcae exercitum martimum, seu classem bellicam per mare ducebat, Machaam quandam, seu ensen falcatum, multis monilibus, lapidibusque pretiosis opulentissime distinctum, doni loco obtulit, cui adjunxit longam quandam margaritarum lineam, quarum singulae sex scrupulos continebant; & praeterea aliam lineam, sive torquem ex metis quoque margaritis confectam, quarum singulae octodecim scrupulos in pondere suo habebant. Anno Domini 807. Aaron Persarum Rex per quendam Legatum suum, cui nomen Adella erat, Carolum Imperatorem horologio quodam donavit, quod aeneis pilis horas resonans, quodam cymbali harmoniam referebat, horis vero indicatis, successive torquites prodibant, quot horae insonuerant, quorum quilibet suam portam aperiens, redeundo eandem, denuo post se claudebat Ita refert Majolus Episcopus & Vincentius Belluacensis. Verum quid pro-

Ram. 2. 1.
p. 2. fol.
308. fac. 2.
in fine
vita ad
civis.
Dei.
Vinc.
Belluac.
l. 24. c. 10.
fol. 310.
col. 1. &
Majolus
col. 23.
fol. 1034
pha-